

Список використаних джерел

1. Бойко Н.М. Особливості предмету договору позички. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. Серія:Право. 2016. С.1-14.
2. Договір позички: про які нюанси слід знати ОМС. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2019/march/issue-3/article-43208.html>
3. Єдиний реєстр судових рішень. Рішення від 15.10.2020. ULR: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92159042>
4. Калаур Іван. Правова природа договору позички як підстави для виникнення права на безоплатне користування річчю. УДК 347. 455. *Національний юридичний журнал: Теорія і практика*. 2016. С.127- 131.
5. Ночовкіна Олена Валентинівна. Договір позички за цивільним кодексом України. *Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук*. Харків. 2016. 212 с.
6. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435- IV// *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 60. 356 с. (посилання 2020 року).

Мельничук М.

*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент
кафедри цивільного права і процесу ЗУНУ
Труфанова Ю.В.*

ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ТА ПОСВІДЧЕННЯ ДОГОВОРІВ ДАРУВАННЯ НЕРУХОМОГО МАЙНА

Укладення договору дарування є досить актуальним в теперішній час та набуває все більшого значення у суспільстві. Зміни соціально-політичного та економічного змісту в нашій державі зумовили істотне піднесення ролі цивільно-правових договорів, зокрема договорів дарування, як одного з найефективніших і найбезпечніших правових засобів опосередкування майнових відносин.

Окремі аспекти договору дарування були предметом дослідження багатьох науковців, серед яких: З.І. Шкундін, М. І. Брагінський, В. В. Новікова, О. С. Яковлев, М.І. Бару, І.Б. Новицький, Т. Ніколаєв, Н. Мещеряков, І. Коробейников, В. Новіков, А.М. Ісаєв тощо.

Виклад основного матеріалу доцільно розпочати із визначення поняття договору дарування. Згідно статті 717 Цивільного кодексу України, за договором дарування одна сторона (дарувальник) передає або зобов'язується передати в майбутньому другій стороні (обдаровуваному) безоплатно майно (дарунок) у власність [6].

Результатом посвідчення договору дарування є припинення права власності на предмет дарунку у дарувальника і таке право виникає у

обдаровуваної особи. При цьому дарувальник не має права вимагати від обдаровуваного будь-яких дій на його користь. В іншому випадку така угода не буде договором дарування. Важливою умовою договору дарування є саме предмет договору. Дуже часто предметом договору дарування є нерухоме майно. Нерухомі речі (нерухоме майно, нерухомість) - це земельні ділянки, а також об'єкти, які знаходяться на земельній ділянці, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення [2, ст.24].

Договір дарування нерухомої речі, відповідно до частини 2 статті 719 Цивільного кодексу України, укладається у письмовій формі і повинен бути нотаріально посвідченим. Окрім того, відповідно до статті 182 Цивільного кодексу України, перехід права власності на нерухоме майно до обдаровуваного підлягає державній реєстрації в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно [3, ст.72-74].

Згідно зі статтею 55 Закону України «Про нотаріат», договори про відчуження жилого будинку, квартири, дачі, садового будинку, гаражу, земельної ділянки та іншого нерухомого майна посвідчуються за місцезнаходженням цього майна або за місцезнаходженням (місцем реєстрації) однієї із сторін правочину. Як і в разі посвідчення будь-яких угод, оформлюючи договір дарування нерухомого майна нотаріус перевіряє, чи відповідає зміст угоди справжнім намірам сторін, визначає дієздатність фізичних осіб, а також правоздатність та дієздатність юридичних осіб, які беруть участь у правочині [4].

Укладання правочинів про перехід права власності на нерухоме майно, що підлягають державній реєстрації, відрізняється від інших угод тим, що сторони договору зобов'язані надати нотаріусу документи, які посвідчують право власності на предмет дарунку. Також нотаріус перед посвідченням правочину має здійснити перевірки за даними Державного реєстру речових прав на нерухоме майно щодо державної реєстрації прав на це майно в осіб, які його відчужують, щодо відсутності заборони на відчуження цього майна, щодо наявності чи відсутності інших речових прав на даний предмет договору [2, ст.79].

При посвідченні договору дарування нерухомого майна дарувальник зобов'язаний письмово повідомити про наявність чи відсутність прав малолітніх та неповнолітніх дітей, недієздатних або обмежено дієздатних осіб на користування цим майном. З метою перевірки відсутності прав таких осіб на користування відчужуваним нерухомим майном, нотаріус має право додатково вимагати від підприємств, установ і організацій відомості та документи, потрібні для вчинення правочину [7].

Щодо питань сплати податку обдарованою особою варто зазначити, що законом звільняється від обкладання податком на доходи фізичних осіб вартість дарунків, отриманих від дарувальника членами його сім'ї першого та другого ступеня споріднення [3, ст.355-357].

Окремо потрібно звернути увагу на те, що з моменту переходу права власності на предмет дарунку до обдаровуваного, юридичний зв'язок між

сторонами договору припиняється; обов'язок подальшої належної поведінки до дарувальника є суто морально-етичним [1, ст.35].

Ще одним важливим елементом у розумінні договору дарування є судова практика. Розгляньмо судові рішення від 15 квітня 2019 року. Дана цивільна справа розглядалась за позовом про визнання договору дарування дійсним, визнання права власності на будинок та земельну ділянку.

Позивач звернулась до суду з позовом про визнання договору дарування дійсним, визнання права власності на будинок та земельну ділянку, посилаючись на те, що 22.12.1992 позивач і відповідач уклали між собою договір дарування житлового будинку на земельній ділянці площею 0,22 га. Зазначений житловий будинок належить особі відповідача на праві особистої приватної власності відповідно до договору купівлі-продажу № 232 від 26.12.1990. Нотаріально договір дарування не складався та не був зареєстрований у ЗМБТІ. Угода посвідчувалась секретарем виконкому Біленьківської сільської ради народних депутатів Запорізького району Запорізької області, зареєстрована в реєстрі за № 301. На підставі рішення виконавчого комітету Біленьківської сільської ради народних депутатів № 156 від 21.08.1995 позивачу була передана у приватну власність земельна ділянка площею 0,225 га, яка розташована на території Біленьківської сільської ради. Зазначені дії сторін свідчать про те, що вони домовилися щодо усіх істотних умов договору, вчинили взаємні дії для настання юридично значимих наслідків, але у повному обсязі не виконали умови договору дарування.

Суд врахував те, що правовідносини по справі відкрились в 1992 році і при розгляді справи керувався також нормами ЦК УРСР в редакції 1963 року. Керуючись статтями 41, 42, 47 цього Кодексу, а також нормами Цивільного процесуального кодексу, суд вирішив позов про визнання договору дарування дійсним, визнання права власності на будинок та земельну ділянку задовольнити у повному обсязі, а також визнати договір дарування житлового будинку, укладений 22.12.1992, виконаним та дійсним [5].

Отже, на перший погляд нескладна процедура дарування майна передбачає врахування вищезазначених особливостей і нюансів. Договір дарування займає важливе місце у системі цивільно-правових договорів, який є правовою формою, що забезпечує переміщення матеріальних цінностей і надання послуг. Також договір дарування є досить важливим інститутом цивільного права, який був і є актуальним з позиції його дослідження, розвитку та удосконалення, так як стосується майнових прав людини.

Список використаних джерел

1. Братель О. Г. Особливості тлумачення положень договору дарування. О. Г. Братель. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 1. С. 35-37.
2. Гончаренко В. О. Договір дарування у цивільному праві. *Young Scientist*. 2016. № 6 (33) С.235. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/6/58.pdf>.
3. Мічурін Є.О., Шишка О.Р. Цивільне право. Альбом схем. За ред. Є.О. Мічуріна. Вид. 4-те, перероб. і доп. Х.: Фактор, 2013. 464 с.
4. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 року із змінами, внесеними згідно із Законом № 775-IX від 14.07.2020, ВВР, 2020, № 48, ст. 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>.
5. Рішення у справі № 317/610/19 (провадження № 2/317/561/2019) Запорізького районного суду Запорізької області від 15 квітня 2019 року. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81196099>
6. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. із змінами від 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
7. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар. За заг. ред. Бобрика В.І. К.: «Центр учбової літератури», 2016. 784 с.

Микитчак Т.
*студентка ОС «Магістр»
факультету фінансів та обліку
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри
фінансів ім. С.І. Юрія ЗУНУ
Квасниця О.В.*

ЕФЕКТИВНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ТРАНСКОРДОННИХ ПРОЕКТІВ ЄС НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Ефективне транскордонне співробітництво, яке впроваджується в життя регіонів України на початку ХХІ століття, є однією з необхідних умов підвищення конкурентоспроможності регіонів нашої країни. Україна завдяки вигідному геополітичному положенню має великі потенційні можливості щодо розвитку транскордонного співробітництва, оскільки 19 з 25 регіонів держави є прикордонними, а зовнішній кордон є найдовшим серед європейських країн. По-перше, підтримка транскордонного співробітництва прикордонних регіонів з боку держави розглядає його в якості інструмента соціально-економічного розвитку регіонів та пом'якшення територіальних диспропорцій. По-друге, враховуючи курс України на європейську інтеграцію, формування інституційної бази та механізмів європейського рівня щодо реалізації транскордонної взаємодії регіонів України та Євросоюзу, саме транскордонне